

MEZŐGAZDA

„Orvát veritékével esse a kenyereit.“ Móz. 1. 3. 19. „Küsdelen az ember élete a földön.“ Job. 7. 1.

MAGYAR FÖLDMIVELŐK LAPJA.

Megjelenik minden pénteken.

„Adjon neked Isten az ég harmatából és a föld kővérségéből gabonát és borbélyt.“ Móz. 1. k. 27. 28.

Előfizetési ár egész évre . . . . . 4 koronára
 „ fél évre . . . . . 2 „
 Egyes szám ára helyben 6 fill., vidéken 8 fill.
 Hirdetések mérsékelt árszabás szerint.

Szerkesztő:
BOTOSIS PÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Práter-
 utca 44. Ide küldendő minden előfizetési díj és
 a lapba szánt közlemény.

A kvóta-komédiások.

Mindegyre inkább valószínűvé kezd válni, hogy a választásoknál elpocsékolat rengeteg pénzösszeg jó részét Ausztria szolgáltatta, akinek szüksége volt arra, hogy mikor a kvóta-komédiát színrehozza, ideát egy bábszínház létesíttessék, cernán ráncigálható figurákkal. Igaz, hogy a terv kivitele meglehetősen összegecskébe került, de végre is sikerült és most milliókat fog vele szerezni.

Ime, ezért olyan nagy emberük Bánffy az osztrákoknak. Nincs az a dicséret, amit rá nem kennek, csak hogy a kvóta-komédiának reklamárt csináljanak és a komédiásoknak tekintélyt szerezzenek.

Bánffyt ismételt alkalommal szorongatták a házban, hogy nyilatkozzék e nagyfontosságú kérdésben. Am ő ezt sohasem tette meg. Mindig azzal a kifogással bujt ki a felelet alól, hogy hiszen az ügy a kvóta bizottság előtt van, be kell hát várni annak a jelentését. Hogy azonban ez milyen üres melegség volt, legjobban megítélhető abból, hogy az ügy előadójának kijelentése szerint az arány Ausztria élönyére semmiképpen se változtatható meg s Bánffy ennek dacára megígérte Ausztriának a kvóta emelését.

A kvóta-bizottság legutóbbi tanácskozása alkalmával, melyen Bánffy is részt vett, kijelentette, hogy már ismertetet álláspontjához ragaszkodik. E nyilatkozattal szemben Bánffy szabad kezet hagyott magának, éppen nem tartotta szükségesnek a saját véleményét kifejteni.

Ott vagyunk tehát, ahol voltunk, vagyis nem tudunk semmit. Mert a bizottság beszélhet akármit, határozhat amint neki tetszik, végezni azonban Bánffy végez majd a saját akarata szerint.

Eddig úgy volt, hogy a liberális párt bár mikor megbuktathatta azt a minisztert, amelyik neki nem tetszett, sőt az egész kormányt és más embereket tolt föl kebeléből a polcokra a lerántottak helyébe. A kormányok és miniszterek

tehát e függés tudatában szorgosan kerültek mindent, amivel a párt haragját magukra vonhatták volna s ahelyett, mindenben a párt akaratához alkalmazkodtak és a pártot dédelgették.

És Bánffy?

Ő kutyabáse veszi a liberális pártot, ugyanarra, hogy egy libeláris képviselő semmivel se tud többet a basa tervei és szándéka felől, mint az utolsó hordár.

Az igaz, hogy joguk sincs ahhoz, hogy tudjanak.

Bánffy a liberális pártot olyan pénzen szedte össze, amelynek a forrása ismeretlen, de amelynek elhelyezéséről és gyümölcsözéséről neki szigorú számat kell adnia.

A liberális párt tehát nem egyéb mint egy akarat nélkül való holt gépezet, mely egy bizonyos munka végzésére van rémséges költséggel összeállítva és Bánffy kezére bízva, aki a részvényesek megbízottja.

Ez a gépezet tehát moroghat, bömbölhet, prüsszöghet, de a szolgálatot teljesítenie kell és az ki van zárva, hogy zsarnokát elkaphassa és összemorzsolhassa.

De hát az ország? Hát a nemzet?

Neki se tartozik Bánffy számat adni arról, amit a kvóta dolgában tenni szándékozik?

Határozottan nem. A nemzetnek nincs hozzá joga, hogy ezt Bánffytól követelhesse.

Nincs pedig azért, mert ezt a jogot éppen Bánffy váltotta magához a nemzettől készpénz fizetés mellett.

Vagy ugyan kereste e a nemzet választások előtt, hogy mi is lesz hát a kvótával? Nem ez volt-e a legfontosabb kérdés, melyre minden jelölt megfelelni tartozott volna?

Bizonyára!

S mit tett a nemzet?

Egyetlenegy liberális jelöltől se kívánta, hogy e kérdésre nézve nyilatkozzék s ha egyik-másik mégis megtette s nyíltan kimondotta, hogy a kormánypárt a kvótát föl fogja emelni: a

közönség nyelt egyet, mintha a torkán akadt volna valami s aztán eszeveszetten kezdte eljenezni a honmentő liberálizmust.

Csak elenyésző kis része az a nemzetnek, amely függetlenségét emberül megőrizte a lelketlenül üzött vesztegetéssel és jogtiprással szemben s amely megkövetelt a jelölttől, hogy a kvóta kérdésében is nyilatkozzék és annak emelése ellen állást foglaljon.

Ez a rész tehát méltán megkövetelhetné és elvárhatná Bánffytól, hogy öt szándékai felől tájékoztassa. Csakhogy szerencsére alkotmányos állam vagyunk, ahol a kisebbségnek kutyakötelessége hallgatással és megadással várni azt, amit nélküle és fölöle a többség végezni fog.

Miután tehát a kisebbség a többség kezében van, ez pedig teljesen Bánffy hatalma alatt áll: Bánffynak tehát joga van ahhoz, hogy a kvóta tárgyában hozzá intézett kérdésekre az elválasztásokat megtagadja.

Jogot adott neki a nemzet többsége és az alkotmány.

Ez lehet igazságtalan, lehet siralmas-sérelmes reánk nézve, de annyit se tehetünk ellene mint egy leesett mákszem.

Az az, tiltakozni tiltakozhatunk a törvényhatóságok vagy magán, esetleg tömeges fölíratok útján, de e fölszólamlásokra Bánffy semmit se köteles adni, ha nem akar.

Nem lehetetlen azonban, hogy Bánffy megkegyelmez a nemzetnek és halál helyett életfogytiglan tartó fegyházra fogja azt kárhóztatni, vagyis az osztrákok követelésének csak nagyobb részében és nem teljes egészében fog érvényt szerezni.

Ez esetben azonban el kell készülnie a dicsőséges (?) bukásra.

Vagy nem dicső-e annak a bukása, aki szavát adta az osztráknak, hogy kívánságát teljesíteni fogja, csak engedje őt uralkodni és adjon neki pénzt, hogy egy kedve szerint való képviselőházat állíthasson össze: mikor azonban ezen kötelezőjét be kellene váltania, akkor azért rimánkodik, hogy a hitelező engedje el neki a tartozás egy kis részét, a többit azonban szívesen megfizeteti a nemzettel?

S nem lesz-e ez dicső bukás a nemzet azon részének szemében is, melytől Bánffy a tömérdek mandátumot jó áron és készpénzfizetés mellett összeszedte?

Bizonyára igen!

Megtörténhetik tehát (és igen könnyen megtörténhetik!), hogy a nemzet halála felé sandítva meg fogja csinálni Bánffy ezt a dicsőségteljes (?) bukást, megszegi az osztráknak adott szavát és csak félig árulja el a nemzeti érdeket.

De hát mi lesz akkor?

Vajjon komoly férfiak lépetnek-e ezeknek a komédiásoknak, sőt bohócoknak a helyére?

Bajosan.

Miért?

Mert az osztrák már annyira belelovalta magát abba a gondolatba, hogy terheinek egy jó részét átháríthatja a magyarra, hogy teljes kijózanítására ez idő szerint gondolni se lehet.

A bohócok helyét tehát újra csak komédiásokkal kell betölteni, hogy az osztrákot is megnyugtassuk és reménykedni engedjük, meg a nemzet azon nagy többségének is kedvében járjunk, amelyik a komoly politikusokat semmire se becsüli, ellenben a pojjáért él-hal.

Igy aztán új személyekkel és új szereposztással ugyan, de ismét csak színre fog kerülni a kvóta-komédia, amelyen azonban bizonyára még azok a pénzen vett magyarkák is úgy fognak szomorkodni, sőt sirni is, mint ha a legmegrázóbb tragédiát szemlélnék.

Vagy talán ugysis tragédia az, amit „kvóta-tárgyalások“ cím alatt hirdetnek?

A nemzetre nézve valószínűleg az lesz!

Munkálatok a szőlő körül.

A szőlő csonkázása.

Szőlőápolásunk közben minden gondunkat a hajtó- és termő vesszők, továbbá a rüghajtások igénylik. Ezek számára kell tápnedvet, levegőt és világosságot eszközöznünk, — és elhárítanunk ezeknek minden akadályát. A világosságot főleg az üres fakadások fogják el. Az ügyes szőlész ugyan tud ezektől menekülni, de mégis megesik némelykor, hogy a vélt termőrügyekből üres fakadás hajt ki, sőt a legszebb termő ágon is akad egy-egy üres fakadás. Az ilyeneket első vagy második levelük felett megcsonkítjuk és semmi üres hajtást meg nem hagyunk.

Ezen munka azért szükséges a fakadások, szivók és vesszők körül, hogy azokat, ha kellő magasságukat elérték, arra kényszerítsük, hogy erejüket nem hegyeik, hanem oldalaik felé fordítsák, azaz, ne magasságban, hanem vastagságban nőjenek. Fölöttébb fontos munka ez a szőlő körül, miért is a következő körülményekre különösen kell ügyelnünk.

A csonkítást megkezdjük, mihelyt a termő ág felső fakadásai termésükön felül már három levelet mutatnak. Sok alsóbb fakadás olyankor még igen apró, sőt némely szemek még ki se fakadtak. A későbbi fakadásokat tehát akkor kell csonkítani, mikor már azok is kellő nagyságra fejlődtek. Mintegy 14 nappal később tehát ismét körül kell nézni, a tövet megvizsgálni s ami előbb elmaradt, megcsonkítani, igyekezvén, hogy viritásra a csonkítás be legyen fejezve.

Mihelyt a csap és a hajtóvesszők kellő magasságukat elérték, — ami mindjárt viritás után történik, — ezek is, és a még mindenestre bántatlan termő és üres fakadások is ekkor csonkíttatnak meg. Ez ideig a korábbi csonkítványok már szivókat bocsátottak, egyszersmind tehát azok is kitöretnek.

A hajtóvesszők csonkázása után azokon, valamint a még csonkázatlan termővesszőkön is szívók erednek, melyek mind a második levél fölött csonkítottak meg. A megcsonkított szívók szemeik mellől magukhoz hasonló részeket hajtanak, ezek a szívósarjak, melyeket mindenütt, a hol csak mutatkoznak, ki kell törni, különben elveszik a csonkítás haszna. Ugyanez áll a rüghajtások sarjaira nézve is. — Ha a rüghajtásokon a szívókat kitörtük, ez által az elcsipett fakadások hegyeinek helyreállítását meggátoltuk: igyekeznek azok magukat még egyszer kiegészíteni és legfelső szemeikből sarjakat eresztene, melyek néha még termést is hoznak. — Csak ezen sarjak kitörése után jutnak célhoz a rüghajtások, a néha már beköszöntő hűvösebb évek által is elősegítve. Azért augusztus végén a termő vesszőt is megcsonkítjuk egypár levéllel, és ha a szívósarjtól megfosztott szívók még hajtanának sarjat, azt is kitördeljük.

A korai csonkítás által a vesszők alsó szemei jobban kifejelekednek az új fával is jobban megférünk így, mint ha minden vesszőt egyforma magasságban meghagynánk. A tápnedv, mely különben hasztalanul tékozoltatnák el, így a termő ágakba vagy termővesszőbe szorul és a gyümölcs javára fordítatik; a munka pedig hamarabb megy, minthogy ekkor még minden fakadás jobban kivehető. Végre a szél se okozhat így oly nagy kárt mint különben. Tehát földolog korán csonkázni és korán kötözni.

Hanem ezen csonkázással se menjünk igen messze, mert ámbár a csapvesszőkön csak egy, a hajtóvesszőkön pedig csak egynehány szem marad meg hajtó ágak: mégis az elsőt legalább két lábnyira, az utóbbit pedig 3—4 lábnyira kell meghagynunk a nedvjárat miatt.

A csonkítás legkönnyebben megy úgy, ha a vesszőknek szánt fakadásokat először raffiával, illetve hárssal vagy csatéval megkötjük, akkor aztán nem kell válogatni a csonkítandó fakadásokat, hogy voltaképpen felső vagy mellék szemből valók-e? — hanem sorba csonkítjuk mind, a mi megkötve nincs. Egyébiránt ha ezt korán tesszük, akkor nem, vagy csak igen ritkán kell a termő fakadást megkötöni, ami nagy időnyereséget jelent.

Virágzás után csonkazzuk a csap- és a hajtóvesszőket, melyek addig kellő magasságukat bizonyosan elérték. Együttal kitörjük a rüghajtások szívóit is az üres fakadásokkal egyetemben, bár mily kicsinyek lennének is még; továbbá megcsonkítjuk a szívókat is a vesszőkön, így aztán ismét nem marad egyéb, mint a vesszők megkötése.

Későbbben időnkint megcsonkazzuk, ami szívók a vesszőkön támadnak és együttal kitörjük a szívók és rüghajtások sarjait; egyszersmind a termővesszőket megigazgatjuk.

Ezután csak itt-ott tekintünk körül, hogy ahol szükséges, a szívó- és vesszősarjakat kitörjük és a termővesszőket megkötözzük.

A termővesszők augusztus hó végével csonkítottatnak meg.

Horváth Sándor
műkertész.

A bérkocsi-tarifa rendezése a fővárosban.

Néhány nappal ezelőtt hirt adtunk arról, hogy a tanács rövid idő múlva rendezni fogja a bérkocsi-tarifát. Az erre vonatkozó javaslat, a melyet Földváry Antal tanácsjegyző külföldi tanul-

mánya alapján Lung tanácsos készített, a következő:

A Drezdában, Berlinben és Hamburgban szerzett tapasztalatok alapján az időszerinti tarifa fölhagyásával a távolságnak (a megtett ut hosszának) megfelelő tarifa lesz életbeléptetendő. S ennek végrehajtása érdekében egyszerűsíteni kell a mostani bonyolult tarifarendszert és átalakítani a bérkocsi-ipar gyakorlására vonatkozó szabályrendeletet.

Két díjszabást állapít meg a javaslat. Az első a belterületre, a másik a vasuti- és hajóállomásoktól, továbbá a külterületre megtett utakra érvényes.

Az I. díjszabás szerint 1000 méterig 30 krajcár, minden további 500 méterig 5—5 krajcár fizetendő.

A II. díjszabás szerint 500 méterig 30 kr, minden további 250 méterig 5 kr jár.

A várasi időért mind a két díjszabásnál minden öt perc után öt krajcár (óránként 60 kr, ma 80 kr) fizetendő.

Az I. díjszabás a főváros belterületén (Kőbánya belterületét is beleértve); a II. díjszabás a vasuti és hajóállomásoktól (a podgyászért eddig fizetett díj elhagyásával) továbbá a Svábhegy, Zugliget, Lipótmező nyaralóihoz, Szép Juhászné vendéglőig, a Gellérthegyre és a várba mindjárt az indulástól számított utra, — egyéb kültelki fuvarozásnál csak a vámvonaltól kifelé megtett utra érvényes. A próbamérések szerint az egyfogatu bérkocsi átlag öt perc alatt egy kilométert tesz meg. Az új tarifa szerint tehát az egyfogatu kocsi az első órára 1.20 frt, a 2-ikra 1 frt kap a mostani 90 illetve 80 kr. helyett, de csak folytonos menésért, mert a várás sokkal olcsóbb, s az egylovas kocsi egyfolytában ritkán tesz 15 percnél hosszabb utat. Az áremelkedés tehát látszólagos, másrészt indokolt, mert az éjjeli tarifa, a vasuti és hajóállomásokhoz tett utért járó külön-külön díjszabás megszűnik és leggyakoribb lesz a minimális tarifa: 30 kr, míg a mostani szerint első félóra díja 50 kr.

A taxamétert egyelőre 200 egyfogatu bérkocsi akarják alkalmazni, akkép, hogy az egyfogatu bérkocsi tulajdonosokat fölhívják, hogy önként vállalkozzanak a taxamérő alkalmazására. Ha nem jelentkezik 200, akkor a még hiányzó összegig annyi új kocsiszámot engedélyeznek, hogy a 200 taxaméteres kocsi beállítható legyen a forgalomba.

A javaslat többféle taxamérőt említ s azt kívánja nálunk alkalmazni, amelyik a legelőkeltebb. Ezt a taxamérőt így írja le:

A taxamérőgépet, amelyet a gyárosok csakis bérbeadnak naponként átlag 25 krajcárért, a kocsisülés hátulsó oldalán jobbról akkép van

felerősítve, hogy előlapja az utassal legyen szemben. A viteldíjat előugró számok vagy mutatók jelzik, ugyszintén azt is, hogy az ut az I. vagy II. dijszabás szerint számítandó-e. Jelzi továbbá a kocsitulajdonos érdekében azt is, hogy a kocsi hány fordulatot, hány kilométert tett fizetésért és hányat utas nélkül s így a tulajdonos is pontosan ellenőrizheti a kocsist. A mutatók működését a hátsó tengelyre erősített légnyomattyu irányítja, amely minden kerékfordulásnál működik. A kocsi haladásának gyorsasága nincs hatással a gépre, csak az ut hossza. A várási időt, amely mindkét dijszabásnál egyenlő, egy óraszerkezet jelzi s miután az összeköttetésben van a géppel, ez utóbbi az egész díjat egyszerre jelzi. A javaslat végre a különböző gépek kezelését mondja el.

A nagyfontosságú javaslatot a közrendészeti bizottság már a napokban fogja tárgyalni.

A gyomok irtása.

A gyomokat teljesen kiirtani igen nehéz, vagy épen lehetetlen, de rendszeres irtási munka által mégis annyira kevesbithetők azok, hogy káros hatásuk a muveleti növényekre nem érvényesülhet.

A szántóföldi gyomok elleni harcban — írja a Magyar Gazdák Lapja — kétféle fegyverrel kell küzdenünk, hogy fáradozásunk sikeres legyen és pedig:

1. Lehetőleg mindent el kell követnünk, hogy a gyommagvak a szántóföldekre ne vitessenek és
2. a szántóföldekre jutott gyommagvak és az azokból fejlődött gyomnövények kiirtassanak.

A szántóföldekre a gyommagvak a vetőmaggal, istálló-és keveréktrágyával, továbbá takarmányfélékkel vitetnek, de a madarak s a szelek is szállíthatnak gyommagvakat egyik földről a másikra.

A vetőmaggal rendes gazdaságban nem juthat gyommag a szántóföldekre, mert minden jóra való gazda mai napság kellőleg megtisztítja vetés előtt a magot. Nagy mennyisége a gyommagvaknak jut azonban a talajba az istállótrágyával, mert a takarmány, szalma, polyva között található sok gyommag az állati testen áthaladva is csiraképesen jut a trágyába. A takarmányfélékkel szinte sok gyommag kerülhet a szántóföldekre, azért ügyelni kell, hogy a széna és a takarmány kaszálása későn ne történjék: mert így jön legtöbb érett gyommag a takarmány közé. Sok gazda előtt talánynak látszik, hogy a lóher és lucernások feltörése után nagy mennyiségű tarack lepi el a földet, holott a lóher és a lucerna elvetésekor a föld gyomtól tiszta volt. Itt az eltarackosodás a trágyától származott, melybe a túlerett széna etetése következtében jutottak a tarackmagvak és mivel a talaj hosszabb ideig szántva nem lett, a tarack ily kedvező körülmények között elszaporodott.

A vásárolt erőtakarmányokkal, mint például a korpa, pogácsa stb. szinte vihetünk gyommagvakat a talajba, mert a mint a tapasztalat mutatja, gyakran 40—50 százalék gyommag is található a vásárolt erőtakarmányokban.

A keveréktrágyától is igen elgyomosodhatik a talaj, mert bárhog dolgozzuk, öntözzük és érleljük a keveréktrágyát, mégis a gyommagvak egy része épség-

ben kerül a földekre. Ez okból a keveréktrágyát legjobb csak rétek trágyázására alkalmazni és nem szántóföldekre hordani.

Ha ez elmondottakhoz még hozzá tesszük, hogy a szántóföldekre került gyommagvak csiraképeségüket 25—40 évig is megtartják és évenként csak egy része hajt ki a magvaknak, a többi pedig a felszínre nem jutván, ki nem pusztítható, könnyen megmagyarázható, hogy miért oly nehéz a gyomokat gyökeresen kiirtani és azok elszaporodásának gátat vetni.

Kellő elővigyázat mellett elérhetjük ugyan, hogy kevesebb gyom fogja felütni tanyáját szántófödeinken, de azért mégis elég nagy számban fognak azok műveleti növényeink között tenyészni és szükséges lesz kiirtásukról gondoskodni, nehogy még jobban elszaporodjanak.

A gyomok irtásánál mindenkor tekintetbe veendő, hogy minő gyomokkal van dolgunk, mert lehetnek a gyomnövények gyökeresek, gyöktörzsszel bírók, egy-évesek és évelők, vagyis több évesek.

A gyökeres gyomok azok, melyek hosszú karó gyökereket hajtának a földbe, és ha azokat el is vágjuk, a földben maradt csonka részekből új hajtások fejlődnek és jutnak a föld felületére.

A gyökeres növények közül a bogáncs vagy acat egyike azon gyomoknak, mely a gazdának legtöbb bajt okoz.

A bogáncs mag és gyökerei után szaporodik. A magból kelt növényeket könnyen ki lehet irtani, mert nem bírnak oly ellenálló képességgel, mint a gyökshajtások; a magból nőtt hajtások kapálás, szántás vagy boronálással könnyen elpusztíthatók, sőt ösztöke segítségével is könnyen kipeckelhetők a földből, míg fiatalok. A gyökshajtásokkal már több dolgunk lesz, mert a hosszú karógyökér mélyen lehatol a földbe és ha elvágatik is, újra kihajt. A gyökshajtások legjobban úgy pusztíthatók ki, hogy virágzás alkalmával, akkor, midőn a virággombok mutatkoznak, az egész gyökeret a száranál fogva a földből kitépjük és ha igen erős a gyökér, nehezen akar engedni, ásót viszünk segítségül.

Általában a gyökeres gyomoknál az ismételt szántás és boronálással is sokat elérhetünk.

A gyöktörzsszel bíró növények között a tarackbuza (*Triticum repens*) az, mely legtöbb bajt okoz a gazdának, mert oly szaporodó szerve van, mely a legapróbb porcikájában is nagy életet rejt s a legkisebb darabkájából is új zöld részeket képes a talaj felületére bocsájtani; e szaporodó szerve, földalatti törzse a gyöktörzs. A ki ismeri a növényi gyöktörzs tulajdonságát, az előtt mindjárt világos lesz, hogy a tarack miért szaporodik oly gyorsan egy bizonyos területen és miért jár annak kiirtása oly nagy nehézségekkel.

A gyöktörzs épen olyan szárrésze a növénynek, mint a föld feletti zöld szára, épen úgy képes ágakat és leveleket hajtani, mint az.

A mi azonban majdnem kiirthatatlanná teszi az ily gyöktörzsszel bíró tarackot, az, hogy gyöktörzsének minden legkisebb darabjából új növény fejlődik, tehát bárhog szakgatja azt darabokra az eke, borona vagy a kapa, mégis minden egyes csonka darabkájából új élet fakad, új szár és levelek képződnek.

Hogy a tarack ellen sikeresen védekezhessünk, még azt is tudnunk kell, hogy gyöktörzsei raktárul szolgálhatnak a zöld levelek által készített tápanyagoknak, melyek őszszel a gyöktörzsbe vándorolva elraktározatnak, hogy jövő évre ebből képződhessenek az első hajtások és ha esetleg tavasszal kedvezőtlen az időjárás, ebből élőködhessenek a fiatal, első gyenge hajtások.

Ezeket tudva, világos lesz előttünk, hogy miért oly nehéz a tarackot kipusztítani, de egyszersmind azon sajnós meggyőződésre is jutunk, hogy a tarackot egyszerűen kapálás, szántás vagy boronálással kiirtani nem lehet, még akkor sem, ha a gyöktörzsdarabokat összeszedetjük, a mi a nélkül, hogy egyes darabocskák a földbe vissza ne maradjanak, meg nem történhetik.

A tarackot gyökeresen csakis úgy irtathatjuk ki, hogy ha a szó szoros értelmében kiéheztetjük, vagyis bizonyos eszközökkel által a gyöktörzsekben összehalmozott tartalék-tápanyagot onnét kiszipolyozzuk, minek következtében új levelek és zöld földszinti szárrészek újra nem képződhetnek, a földben tenyésző gyöktörzsek kimerülve elpusztulnak.

Ezt a gyakorlatban ismételt szántás és juhokkal való legeltetés által érhetnők el.

A tarack kiirtása céljából ismétlődő szántásoknak különböző mélységre kell történni, mert a gyöktörzsek nemcsak a talaj felületéhez közel, hanem annak mélyebb rétegeiben is el vannak terjedve.

Az irtási munkát akkép végezzük, hogy először a talajt lehető sekélyen felszántva meghengeresszük és ezután mindaddig várunk, míg a tarack kihajt, a föld felülete kiszöldül, a mikor a juhokat oda hajtva az egészet alaposan lelegeltetjük. A mint a juhok az első hajtásokat lekopasztották, azonnal újra felszántjuk a földet, de most már 5—6 centiméterrel mélyebbre és leghengeressze ismét bevárjuk a fű kiszöldülését, a mikor a legeltetés az előbbi módon ismételve lesz.

Igy járunk el tovább, míg a tajt 24—30 cm. mélységig fel nem szántottuk, a mihez 3—4, esetleg ötszöri szántás is szükséges lesz.

A tarackgyökerek kiirtása tehát, megfelelő ugarolás által, egybekötve juhokkal való legeltetéssel lesz lehetséges és ha még utána sűrűn növő takarmány, például zabosbüköny vagy csalamádéval lesz a föld bevetve, a tarack kipusztulása annál biztosabban várható.

Rovarkárok.

Rovaroktól megrontott kábel.

Mi minden pusztítás nem kerül ki a rovaroktól. Ki hinné hogy még a modern technikának ama művei is, amelyekhez főképen fémekeket alkalmaznak, ki vannak téve a veszedelemnek, hogy rovar rontja meg őket. Hogyan? kérdezi az olvasó, csak nem falhatják föl a fémet, mely sem nem lehet eledelük, sem pedig nem elég puha arra, hogy azon átrághassák magukat, vagy azon próbálják ki irtó erejüket. Persze, hogy sem az egyik, sem a másik eset nem foroghat fenn. S mégis mindazon berendezéseknél is, amelyeknek alkatrészei legfőképen fémek, számolni kell a rovarveszedelemmel is, már t. i. annyiban, amennyiben a fémekek együtt alkalmaztatnának oly anyagok is, amelyeket a rovar eledelül fölhasználhat. Igaz, hogy nálunk alig van tartani való az ilyen rovar-veszedelemtől, de hogy a trópusok alatt nem hiábavaló a gondoskodás az ilyen eshetőség ellen sem, mutatja az itt elmondandó tonkini eset, melyről nemrég a francia tudományos akadémiának tett előterjesztést annak egyik tudós tagja. — Arról van ugyanis szó, hogy Tonkinban a rettenetes pusztításokról világszerte ismeretes természetek fölfalták az elektromos vezetéknek, a kábelnek, izoláló anyagát és az egész vezeték aránylag igen rövid idő alatt használhatatlanná tették. A kábelt 1894. július havában fektették le és már az 1895-ik év legelső napjaiban áram-

veszteséget észleltek, anélkül, hogy az okára rájöttek volna. Az áramveszteség csakhamar annyira fokozódott, hogy 1896. év elején kénytelenek voltak az egészet új kábellel fölcserélni. Kutatták a baj okait. keresték azt, hogy mely elővigyázati rendszabályt hanyagoltak el, mely mulasztás terheli a készítőket, — és ime kiszült, hogy állatok férköztek a kábelhez és azok tették tönkre. A kábelben 3 vezeték volt, mindegyiket 7 rézdrót képezte, melyeket váltakozva guttapercsával és chattertonnal izoláltak. A chatterton nagyon használatos izoláló anyag a kábelben s készül goidron (aszfalt és paraffinolaj keverék), gyanta és guttaperca összekeveréséből. A kábelbe zárt 3 vezeték tannin tartalmu zsinegekkel volt külön-külön körülfonva, úgy, hogy a közöttük levő hézagot is kitöltötték. Az egész kábelt tanninnal impregnált juttából készült vánkos burkolta be, ezt pedig ugyancsak tanninízalt pamutszalagok tartották össze. Az így nagy gonddal izolált kábel ólomcsőben volt elhelyezve, az egész pedig majdnem teljes hosszában cementbe volt befektetve Haiphong városának kevéssé sós talajában. Azért irtuk le oly részletesen az akadémia folyóirata nyomán annak a kábelnek a szerkezetét, hogy a pusztítás feltűnését igazoljuk. Az a körülmény hogy a talaj, melyben a kábel el volt helyezve, sós természetű, arra a föltevésre jogosított, hogy talán tengeri állatok vitték végbe a pusztítást. Persze ez a föltevés is csak akkor merült föl, amikor konstátálták, hogy valamiféle állati szervezetnek kellett a megrontónak lenni. De biz kiszült, hogy rovarok, s pedig a félelmetes természetű mesterkedtek ott. Hogyan kerültek a kábel belsejébe? Vajjon előbb keresztülrágták-e az ólomcsövet, hogy az izoláló anyaghoz férközhessenek, avagy más uton, az volt az eldöntendő kérdés. Bouvier, a francia akadémiában értekező tudós, a természet roppant erős és éles rágószervét képesnek tartja ugyan arra, hogy az ólomot keresztülrággja, de ez esetben ezt nem tartja valószínűnek. Azt hiszi, hogy a kábelnek ama végein férköztek annak belsejébe, amelyek szabadon állottak, nem voltak ólomcsőben, avagy hogy talán az ólomcső egyes helyeken megsérült és ezeken a nyílásokon rágták magukat a kábelbe. Helyenkint egészen fölemésztették a juttát, a zsinegeket, sőt a guttapercsát is és a rézdrótokat oszupaszsa tették. Persze, hogy nem lévén izolálva a vezeték, az áramveszteség nagy volt és az egész kábel használhatatlanná vált. A természetek furó utjai 2—3 mm. szélességűek voltak, helyenkint telve ürülekeikkel, sőt egyes helyeken a természetek testrészeire is akadtak. Így bizonyosodott be aztán, hogy a kábel megrontói tényleg a minden száraz anyagot alattomban összerágó természetek voltak.

Hasznos tudnivalók.

A gyümölcsfák rákja ellen. Rég ösmert jelenség a mely az oltott gyümölcsfákon szokott előfordulni. Legegyszerűbb orvossága lenne, ha az oltott gyümölcsfák helyett magoncokat nevelnénk és azokat szaporítanánk. A tenyésztők megfigyelése szerint a gyümölcsfák magjaiból kikelő vadoncok 30%-a nemes gyümölcsöt terem, a többi visszaüt a vad ósre. De hát ez fáradtságos munka, ellenben az oltás gyorsabban megy és jobban kifizeti magát. Meg kell tehát barátkoznunk azzal, hogy a gyümölcsfákon a rákbetegség gyakran fordul elő. Az első, a mit oly kertben kell tenni, a hol a

betegség jelentkezik, hogy trágyázni istállótrágyával nem szabad, hanem hamu, foszfátokkal kell operálni s a salétromot is mellőzni, mert a tulságos légeny üde vegetációt idéz elő, de ezen üdeség késő őszig is eltart, a hajtások el nem fásodhatnak kellőleg és a fagyások megölik az ily gallyakat. Idősebb törzseken a mulatkozó rákot körül kell metszeni és a fatörzson végig hosszbevágásokat foganatosítani, a melyek az áramló nedvnek alkalmat nyújtanak arra, hogy új rétegeket képezzenek. Egyidejűleg arra is kell törekedni, hogy a fa ősszel jókor beérjen s ezt szuperfoszfátrágyázással lehet elősegíteni. Egy 100 négyzetméter terjedelmű fa koronaterületére nyáron 5—10 kilógramm szuperfoszfátot ásunk alá s ekkor a fa ősszel gyorsabban elhullatja lombját.

A tejes edényről. Élelmiszereink egyik legkényesebbike a tej, mely helytelen kezelés mellett igen könnyen rossz ízt kap, összemegy, megsavanyodik, keseredik, szóval gyorsan romlik. Ezért a tej forralásánál a következőkre kell figyelemmel lennünk: Mindenekelőtt a tejfőlforráló edényeket nem szabad zsiros avagy ecetes étel főzéséhez használnunk, mert ezáltal a tej mellékizt vesz magába s rendkívül tisztán kell azokat tartanunk, hetenként legalább egyszer lugozva, az üres lábast pedig sohasem szabad leboritva eltennünk; használat előtt helyes azt előbb kimosni és kiöblíteni, de ki nem törülni, a vizes lábasba töltött tej nem kozmásodik meg, egyáltalán az így kezelt edényben a tiszta friss tej össze nem mehet. A tejet mérsékelt tűznél kell forralnunk, kiváltképp, ha a fölnek barátjai vagyunk s forralás után fődétlenül teljesen kihűlni hagyjuk, — nyáron a legyektől megóvando szita alatt — s csak ezután kell lefödve hűvös helyre tenni, mert mentől hidegebb helyen áll, annál tovább élvezhető, ezért célszerű meleg időben lehűtve tartani. Ha azt akarjuk, hogy a tejnek vastag föle legyen, akkor jó mély cserepedényt használjunk hozzá s hideg helyre téve forralás előtt néhány órával előbb töltjük bele a tejet, miáltal a zsirosságát feladja s lassu felőzés után legalább egy órát engedjük a kemence szélén sűrűsödni. Forró nyáron át a leggondosabb kezelés mellett sem lehet a forralt tejet két napon tovább tartanunk, mert megromlik. Ez azonban kikerülhető, ha a maradék tejet megfelelő nagyságu lábasba töltve, hirtelen újra forraljuk, azért gyorsan, mert ellenkező esetben elsárgul, megvajasodik. Ilyen utánforralás mellett minden merterséges szer (főző szóda, borax) nélkül is több napon át élvezhető, ha a fel-főzést ismétljük.

A Melanchton-körte. Az eddig ismert 700 körtefaj közt van egy, melyet Melanchton-körtének neveznek. Ennek a históriája következő: Melanchton egy napon I. Ágost szász választófejedelemhez utazott, de utközben egy falusi lelkész vendége volt, aki kertjének legszebb körtéit tette elébe. A körték annyira izlettek Melanchtonnak, hogy a választófejedelem részére is kért néhányat a lelkésztől. Melanchton amikor a körtéket

a választófejedelemnek átnyújtotta, a lelkész érdekében is szólt néhány szót. A választófejedelemnek nagyon megtetszettek a lelkész körtéi, érdeklődni kezdett termelőjük iránt és kinevezte szuperintendensnek. A lelkész pedig ettől fogva az általa termelt körtefajt elnevezte Melanchton-körtének.

Rózsatea. A csipke-rózsa magjai thea gyanánt lesznek felhasználva és vannak egyének, kik ezen magokat a chinai thea fölé helyezik. A kedveltség, a melyben ezen rózsatea áll, mindennap gyarapszik, oly annyira, hogy Berlinben a „Reform-Restaurant“-ban „Leipziger Strasse 4. szám alatt“ ezen thea nem csak szervirozva lesz, hanem általánosan is iszszák.

A burgonya és répa eltartásáról. A hány ház, annyi szokás. Mégis sokszor nem vagyunk megelégedve a szokással és különösen sok panaszt lehet hallani a burgonya és a takarmányrépa téli eltartását illetőleg. A palocsai uradalomban láttunk egy igen praktikus burgonyaeltartási módot, melynek előnyeit gazdatársainkkal megismertetni akarjuk. A szérün, hol a burgonya- és répakupacok rendszeren állani szoktak, észak-déli irányban kiásunk 2 méter széles és 1 láb mély árkot, melynek alja, illetve fenéke vízszintes. Ezen árok hossza lehet 5—10 méter, a szerint, a mily nagyságu vermet akarunk készíteni. Ha az árok készen van, egy vázát állítunk fel és pedig egy keretet az árok széleire, ezen keretre aztán a prizmaalaku gerinces vázát 2 méter magasan. A rudakat legcélszerűbb nyers fenyőfából kiállítani és szöggel vagy kapocscsal jól szilárdan összekötni. Ha a verem hosszu, ugy a gerincet minden 4—5 méter távolságban alá kell támasztani. Az így elkészült vázra száldeszkből készítünk takarót és pedig ugy, hogy egy darab kettőt fedjen, szóval, hogy teljesen le legyen fedve. Minden 3—4 deszkába 1—1 szeget verünk. Az ilyen burgonya- vagy takarmányrépaveremnek előnyei: 1. Behordáskor nem kell attól félni, hogy a burgonya vagy répa a helyszínén esetleg több napig ázni fog. 2. Behordáskor az egyik oldalról leszedve a deszkákat, a szekerek tartalmát (kellő támasz alkalmazása mellett) egyenesen be lehet szórni a verembe. 3. A fedéshez szalma nem kell. 4. A burgonya vagy répa soha sem lesz földes, szalmás stb. 5. Az így készült verem faváza és deszkafedelei eltartanak 10 évig. 6. A kiszedésnél ajtófélfát beállíthatunk a verem közepére s az ajtót lelakathatjuk, tehát a verem mindig be lehet zárva. Szóval még olyan helyen is ajánlom ezen eltartási módot, a hol a fát, deszkát venni kell; a hol semmi nem kell, hanem kikerül az a gazdaságból, ott feltétlenül jobb bármely más eltartási módnál. A deszkával befedett vermet természetesen kellő vastagságu földréteggel látjuk el. Ha azon sok szalma és a szalma alkalmazása által elrothadt burgonya és répa értékét felszámítjuk, mely évente veszendőbe megy, nem fogjuk sokalni az ily verem faanyagának költségeit. A palocsai uradalomban évente több száz vagon burgonya és répa ily módon lesz elrakva és mindig teljesen biztos az eredmény. Próbáljuk meg.

A tehenészetek haszna. Nagyobb városok közelében, ahol a tejet természetes minőségben lehet a piacra hordani és értékesíteni: a tehenészeteknek meglehetősen hasznuk van, amint az a következő számításokból világosan kitűnik. Egy jó tejelő tehennek ugyanis évi tejhozamát körülbelül 2500 literre lehet tenni, ami 8 krajcárjával számítva 200 frtnak felel meg. Egy kisebb, mondjuk 30 darabból álló tehenészet haszna tehát évenként 6000 forint. Ha ezzel szemben minden egyes tehenre 100 forint kiadást számítunk, ami évenként összesen 3000 forintot tesz ki: tiszta haszonnak marad 3000 forint, vagyis körülbelül annyi, mint az egész marhaállomány értéke.

Az angolok sertéstartási módjai. Néhány angol tenyésztőnek sertéstartási módjait ismertetjük: Walner Jones fehér yorkshirejait a következőleg eteli: A szoptatós kocák főtt krumplit, korpa, kevés buzaliszt és fölözött tejet kapnak és egy maroknyi szemes eleséget. A választott malacok: Kukoricaliszt, korpa, kevés buzaliszt, burgonya-forrázatot és lefölezött tejet. Fejlődésük későbbi korában, 3—5 hónapig borsóliszt, zabliszt, kukorica- és árpaliszt járja burgonyával. Ő tenyészállatokat nevel és nem hizlal a piacra. — Edney Nater legeltetéssel kapcsolja össze a sertéstartást. A sertés eleség, egy része buza, két rész zab és három rész árpa. Ezeket megőrli és szitált finom lisztjét a malacok és hizóknak, durva részeit a hasas kocáknak adja, megőrölt malátával. 75 liter lisztre 150 liter maláta, amely megnedvesítve 12 órát áll. A malátának ilyen elegyes etetésének hasznát nagyon dicséri. A kocák legeltetés mellett napjában csak egyszer kapnak enni. A lefiadás előtt 15 nappal kutricákba kerülnek és akkor kétszer van naponta etetésük. Négy hónapos korukig a malacok vegyes liszt és főtt burgonyát napjában háromszor kapnak 35 liter burgonya 75 liter lisztre. A főtt burgonyától a malacok nagyon jól fejlődnek. Egyszer napjában néhány marok tengerit dob nekik. — Benjafiel Berkshire tenyésztő sertéseit rendszeresen legelteti, télen napjában kétszer kapnak moslékot, kukorica, lóbabliszt és gyöknövényekkel. A malacokat elválasztás után, ha jó idő van és ha arról van szó, hogy szalonás nagy darabok váljanak belőlük, egész nap kinn járattja hat hónapos korig. E kortól fogva hizlalja lefölezött tejjel és árpa, buza, kukorica, borsóliszttel. Hetenkint háromszor kevés faszenet ad nekik és naponta egy-egy hónalj zöldtakarmányt. Ha fiatal sertések hizlalása a cél, akkor szopásuktól kezdve hiznak és soha ki nem mennek. Három hónapos korukban 30—40 kg. súlyt érnek el. Vasárnap kétszer, más napokon háromszor lesznek etetve az összes állatok. Angol principium: nem fősvénykedni az eledellel!

Különfélék.

Lakóház üvegből. Az építések ugyan már sok mindenféleképp felhasználták az üveget az építésnél, de egész házat csak legújabbán építettek üvegből. Az első ilyen házat az Utrechtből származó dr. Heyden építette, a ki most a yokohamai kórház főorvosa. Heyden dr. a kórház közelében egy villát épített, mely teljesen üvegből áll. Ennek a háznak az az előnye is megvan, hogy a legújabb hygieniai tapasztalatok szerint épült, télen nem kel fűteni és a Japánban oly gyakori földrengések ellen biztosítva van. A falak kettős rétegben 90×60 cm, üvegtáblákból állanak, melyeket egymással vaskeretek kötnek össze. Az 1 cm. vastagságú két üvegfal között 19 cmtnyi űr van, a mely koncentrált szodaoldattal van megtöltve. A tető is üvegből készült, azonban homok, fa és cementréteggel van fedve, látható ajtók és ablakok, kémény és architektonikus díszítések nélkül. Nincs rajta nyílás vagy hasadék, a mely a levegőt, nedvességet, rovarokat vagy mikrobákat áttersztené. Belül egyenlítés hőmérsék van, mert ha a nap süt, a meleget a sóoldat visszatartja és a só egy része feloldódik. Ha az éj hűvös, a folyadék magától lehül, a só ismét megjegecesedik, miáltal a kötött meleg szabadabb lesz. Az oldathoz festőanyag is keverhető és ily módon az egyes szobák különböző szint kapnak. A ház emeletes. A földszint padlója kettős pargettából áll, a mely között fűrészpör van. A levegőt csöveken át vezetik be, melyek föld alatt vannak elhelyezve és a villa közelében szabadon végződnek. A csövek a pincébe vezetnek, a hol a levegő tisztított gyapottal telt tartányokban filterálódik, innen azután glicerinnel bekent üveglemez fölött megy el, hogy itt az utolsó mikrobáktól is megtisztíttassék. A lakhelyiségbe behatoló levegő teljesen sterilizálva van. Bizonyítja ezt az is, hogy ebben az épületben vaj, hus és tej sokkal hosszabb ideig marad friss mint más házakban. A lakásba folyosón át jutni, melyben több ajtó van, hogy a levegő lehetőleg visszatartassék. Az a kevés levegő, a mely a belépővel együtt mégis benyomul, különböző ventilátorokkal távolíttatik el. Hogy az épület a földrengéssel dacolhasson, a falak támoszlopokon nyugszanak, melyek az alapzatba vannak erősítve; ez utóbbi rendkívül szilárdan van építve. A vaskeretek és a fából levő részek is úgy készültek, hogy néhány lökési baj nélkül elbirjanak.

Óriási könyvtár. New-York törvényhozása körülbelül tizenkét millió koronát szavazott meg oly épületre, amelyben az Astor, Lenox és Sildenfélé könyvtárak, továbbá az állami könyvtár egyesítettnek.

Drága bélyeggyűjtemény. A levélbélyeggyűjtők között eddig egy F. W. Aynr nevű amerikai ur érte el a legnagyobb recordot. Olyan bélyeggyűjteményt állított össze, melyet egy elhasznált bélyegekkel kereskedő angol cég 40.600 font sterlingért, tehát közel egy millió forintért vett meg tőle. Ayer gyűjteménye különösen kapföldi bélyegekben volt nagyon gazdag.

Kiásott sphinx-allée. Mint a Journal Egyptien jelenti, Luxor környékén a homokból egy, még teljesen jókarban levő sphinx-sorozatot ástak ki, mely a III. Samses által épített templomhoz vezetett. A templomot is megszabadították má a homoktól, mely elfödte.

Hirek.

Hízó marha-vásár és kiállítás Budapesten. Az orsz. magyar gazdasági egyesület fővárosunkban hizómarha kiállítást és hizómarha-vásárokat fog rendezni, hogy előmozdítsa azt a célt, hogy Budapesten is lehessen kapni mindig hizott marha-húst, melyet eddig csak Bécsből hozathatott a fogyasztó. Az egyesület e tárgyban memorandumot dolgozott ki, melyet a fővárosnak a cél támogatására irányuló kérelem kapcsán megküldött. A közgazdasági és közéleti bizottság ma foglalkozott e memorandummal és közéleti bizottságunk javítása érdekében elhatározta, hogy a tanács elé a következő javaslatokat terjeszti: 1) Engedje meg a főváros, hogy e vásárok a fővárosi marhavásártéren rendezzessenek s e végből azt engedje át az egyesületnek évenként kétszer, lehetőleg télen és tavasszal a hétfői, vasárnapi és szombati napokra, mikor t. i. rendes vásárok nincsenek; 2) Ily alkalmakkor a főváros a vágóhidon hizó marhavágatást rendezzen, a húst a központi csarnokban közszemlére tegye ki s megvételre is ajánlja; 3) a rendező bizottságba a főváros tagokat küldjön ki több szaktisztviselővel egyetemben s a hizómarhavásárok támogatására minden szezonban 500 forintot szánjon.

Zónatarifa a déli vasuton. A déli vasút igazgatósága úgy az osztrák vasúti miniszterrel, mint Dániel báró kereskedelmi miniszterrel közölte, hogy a személyszállítás tarifáját már a jövő ujévtől kezdve módosítani akarja és egyben a reform tervét is a nevezett miniszterek elé terjesztette. Mint a „P. LI.” írja, a déli vasút e reform keresztülvitelénél alkalmazkodni szándékszik a M. Á. V.-nál érvényben levő zónatarifához, amely csak a szállítási adó pótlékával lesz amannál drágább. E szerint a legtávolabbi zóna menetdíja sem lesz 14 forintnál magasabb, ami bizonyára úgy az utazóközönségnek, mint magának a vasuttársaságnak is nagyon előnyére fog válni.

Viza-csuda. Orsován a szerb halászok egy viza-óriást fogtak. Erről a csuda-nagy vizáról a következőket jelentik: Harmadfel méter a hossza, 90 centiméter az átmérője és 280 kilógramm a súlya. A vízben 38 kiló ikra volt. A halat, melynek értékét 680 frtra hecsülik, utnak indították Budapestre, hol a vásárcsarnokban árusítják el. A budapesti gazdasszonyok bizonyosan megostromolják ezt a hal-óriást, amelyhez hasonló, ha sok volna, igen jelentékenyen lenyomhatná a hal-árakat már a saját súlya folytán is.

Házkutatás egy borgyárosnál. A rendőrség már régóta figyelemmel kísérte Wechsler Henrik borkereskedőnek a manipulációit. Gyanus volt ugyanis, hogy Wechsler, akinek a Teréz-körúton „mintaborraktára” van, sokkal több bort ad el üzletében, mint amennyit a hivatalos kimutatások szerint nála borpincéznek. Végre rájöttek a titok nyitjára. A rendőrség most házkutatást tartott a mintaborraktár pincéjében s kisért ekkor, hogy Wechsler derűre-borura szüretel a pincéjében — vagyis két év óta maga fabrikálja a legkülönbözőbb borokat. Találtak több olyan szert és eszközt, melyeket a hamis bor gyártásához szoktak használni; így a földbe ásva találtak nagymennyiségű glicerint, szénsavat és festéket. A hamis borokból a rendőrség mintát vett, lepecsételte s a borgyártási eszközökkel együtt a kapitányságra vitte. Legközelebb az orsz. vegyész megvizsgálja a hamis borokat s aztán az ügyet ismét a büntető törvényszék veszi kezébe, ahol folytatni fogják Wechsler ellen az eljárást.

Az állategészségügyi szakszolgálat áliamosítása tárgyában a földmívelési miniszter még ez év folyamán törvényjavaslatot szándékozik a képviselőház elé terjeszteni. E szolgálati ágak az államosítását sürgős feladatnak tartja a földmívelési kormány egyfelől azért, hogy a házi állatainkban fekvő nagy nemzeti vagyion hatályos védelmet nyerjen, másfelől hogy az állatok bel- és külföldi forgalma minél nagyobb mérvű könnyítésekben részesülhessen. A törvényjavaslat elfogadásával kapcsolatban fölhatalmazást fog kérni a miniszter az államosítás első évében a fölmerülő kiadásoknak a fedezésére is.

Allategészségügyi intézkedés. A földmívelésügyi miniszter megengedte, hogy a vasúti alkalmazottak és pályaudvok elő állatjaikat áthelyeztetésük alkalmával a legközelebbi vasúti állomáson — bár az nem is engedélyezett marharakódó állomás — az állategészségügyi szabályok szigorú szem előtt tartásával és a legközelebb eső marharakódó-állomásra kirendelt állatorvosi-szakértő által eszközölt előzetes vizsgálat mellett berakhassák. Önként érhetőleg hasonló esetekben a fennálló állategészségügyi szabályok és netalán elrendelt forgalmi korlátozások szigoruan betartandók, mert ezeknek figyelmen kívül hagyásáért első sorban annak az állomásnak közegeit terheli a felelősség, ahol az állatok berakása történt.

P i a c.

Gabonafélék (minőségi súly szerint.) *Buza.* Bácskai: 7.40—8.00. Tiszavidéki: 7.65—8.10. Pestvidéki: 7.60—8.00. Fehérmegyei: 7.60—8.00. Bácskai: 7.70—8.15. *Rizs:* 6.20—6.25. *Arpa:* takarmány 4.20—4.50; etetni való: 5.00—5.80; sörfőzde: 6.50—8.00. *Zab:* 5.80—6.25. *Kukorica:* búsági 3.45—3.55; másnémi 3.35—3.40